

พระราชบัญญัติ โรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 7 สิงหาคม พ.ศ. 2525

เป็นปีที่ 37 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนราษฎร์ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

**มาตรา 1** พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า 'พระราชบัญญัติ โรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525'

**มาตรา 2** พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

**มาตรา 3** ให้ยกเลิก

- (1) พระราชบัญญัติ โรงเรียนราษฎร์ พ.ศ. 2497
- (2) พระราชบัญญัติ โรงเรียนราษฎร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2518

**มาตรา 4** ในพระราชบัญญัตินี้

'โรงเรียน' หมายความว่า โรงเรียนเอกชน อันได้แก่สถานศึกษาหรือสถานที่ที่บุคคลจัดการให้การศึกษาในระดับที่ต่ำกว่าชั้นปริญญาตรีแก่นักเรียนทุกสัปดาห์รวมกันเกินเจ็ดคนขึ้นไป

'นักเรียน' หมายความว่า ผู้รับการศึกษาจากโรงเรียน

'ผู้รับใบอนุญาต' หมายความว่า บุคคลซึ่งได้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียน

'ผู้จัดการ' หมายความว่า ผู้ทำหน้าที่ผู้จัดการหรือผู้อำนวยการโรงเรียน

'ครูใหญ่' หมายความว่า ผู้ทำหน้าที่ครูใหญ่หรืออาจารย์ใหญ่

'ครู' หมายความว่า ผู้ทำหน้าที่ครูหรืออาจารย์

'พนักงานเจ้าหน้าที่' หมายความว่า ข้าราชการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

'เลขาธิการ' หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

'ผู้อนุญาต' หมายความว่า เลขาธิการสำหรับกรุงเทพมหานคร หรือผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับจังหวัดอื่น

'รัฐมนตรี' หมายความว่า รัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

**มาตรา 5** พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่

- (1) สถานศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการ มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานครหรือราชการส่วนท้องถิ่นจัดตั้งขึ้น

(2) สถานศึกษาที่มีได้สอนตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการที่กระทรวง ทบวง กรม หน่วยงาน หรือองค์การของรัฐ จัดตั้งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษาเฉพาะอย่างตามความต้องการของกระทรวง ทบวง กรม หน่วยงาน หรือองค์การของรัฐ นั้น

(3) สถานศึกษาที่คณะสงฆ์จัดตั้งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาอบรมและสั่งสอนพระธรรมวินัย

(4) สถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

**มาตรา 6** ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ ออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ และกำหนดกิจการอื่นหรือออกระเบียบเพื่อปฏิบัติการ ตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

## หมวด 1

### คณะกรรมการการศึกษาเอกชน

-----

**มาตรา 7** ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า 'คณะกรรมการการศึกษาเอกชน' ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงศึกษาธิการเป็น ประธานกรรมการอธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน อธิบดีกรมวิชาการ อธิบดีกรมสามัญ อธิบดีกรมอาชีวศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนเจ็ดคนซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้รับใบอนุญาต หรือผู้จัดการสองคน ครูใหญ่หรือครูสองคน และบุคคลอื่นอีกสามคน เป็นกรรมการ และให้เลขาธิการเป็นกรรมการและเลขานุการ

**มาตรา 8** ให้คณะกรรมการการศึกษาเอกชน มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) ให้ความเห็นหรือคำแนะนำแก่รัฐมนตรีเกี่ยวกับการศึกษาและการดำเนินงานของโรงเรียน การจัดทำโครงการส่งเสริม การศึกษาของโรงเรียนและประสานงานการศึกษากับส่วนราชการอื่นเพื่อประโยชน์ในการควบคุมและส่งเสริมการศึกษาและ กิจการของโรงเรียน

(2) ให้ความเห็นหรือคำแนะนำแก่รัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวง หรือระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

(3) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการการศึกษาเอกชนมอบหมาย

(4) ปฏิบัติการอื่นตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

ให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนทำหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

**มาตรา 9** กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา 7 มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

**มาตรา 10** กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา 7 พ้นจากตำแหน่งก่อนถึงวาระ เมื่อ

(1) ตาย

(2) ลาออก

- (3) คณะรัฐมนตรีให้ออก เพราะมีความประพฤติเสื่อมเสีย
- (4) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (5) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (6) พ้นจากการเป็นผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ ครูใหญ่ หรือครูในกรณีที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการในฐานนั้น
- (7) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุด ให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งผู้อื่นเป็นกรรมการแทน เว้นแต่วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการจะเหลือไม่ถึงเก้าสิบวัน และให้กรรมการที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทน

**มาตรา 11** การประชุมของคณะกรรมการการศึกษาเอกชนต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อยู่ในที่ประชุม ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

**มาตรา 12** การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

**มาตรา 13**ให้นำมาตรา 11 และมาตรา 12 มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

**มาตรา 14** ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ คณะกรรมการการศึกษาเอกชนและคณะอนุกรรมการอาจเชิญบุคคลใดมาให้อธิบาย คำอธิบาย คำแนะนำหรือความเห็นได้ตามที่เห็นสมควร

## หมวด 2

### ลักษณะและการจัดตั้งโรงเรียน

-----

**มาตรา 15** โรงเรียนมี 3 ลักษณะดังต่อไปนี้

(1) โรงเรียนที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ หรือหลักสูตรที่ได้รับอนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการ และจัดเป็นรูปแบบการศึกษาในระบบโรงเรียน

(2) โรงเรียนที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ หรือหลักสูตรที่ได้รับอนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการ และจัดเป็นรูปแบบการศึกษานอกระบบโรงเรียน

(3) โรงเรียนที่จัดให้การศึกษาแก่บุคคลที่มีลักษณะพิเศษหรือผิดปกติแก่ร่างกาย สติปัญญา หรือจิตใจ ที่จัดเป็นรูปแบบการศึกษาพิเศษ หรือโรงเรียนที่จัดให้การศึกษาแก่บุคคลผู้ยากไร้หรือผู้เสียเปรียบทางการศึกษาในลักษณะต่าง ๆ ที่จัดเป็นรูปแบบการศึกษาสงเคราะห์

โรงเรียนแต่ละลักษณะจะแบ่งออกเป็นประเภทใดหรือระดับใด ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

**มาตรา 16** รัฐมนตรีอาจจำกัดจำนวนโรงเรียนลักษณะใด ประเภทใดหรือระดับใด ในท้องที่ใดเป็นจำนวนเท่าใดก็ได้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

**มาตรา 17** เพื่อประโยชน์แก่การจัดตั้ง ควบคุมและส่งเสริมโรงเรียนให้รัฐมนตรีมีอำนาจระเบียบ

- (1) กำหนดมาตรฐานของโรงเรียน
- (2) ยกเว้นมิให้นำบทบัญญัติในหมวด 3 หมวด 5 หมวด 6 และหมวด 7 ทั้งหมดหรือบางส่วนมาใช้บังคับแก่โรงเรียนตามมาตรา 15 (2) ที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรที่ได้รับอนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการ หรือโรงเรียนตามมาตรา 15 (3) ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนด

**มาตรา 18** ห้ามบุคคลใดจัดตั้งโรงเรียน เว้นแต่ได้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียนจากผู้อนุญาต การขออนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง โรงเรียนใดจะจัดให้มีการสอนประเภทใดหรือระดับใด และจะรับนักเรียนเข้าเรียนในโรงเรียนได้มีจำนวนเท่าใด ให้เป็นไปตามที่ระบุในใบอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียน

**มาตรา 19** ผู้ขอรับใบอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียน ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีความต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (1) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด
- (2) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบปีบริบูรณ์
- (3) มีทรัพย์สิน หรือฐานะพอที่จะจัดตั้งและดำเนินกิจการ โรงเรียนได้
- (4) มีความรู้ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด
- (5) มีความประพฤติเรียบร้อยไม่บกพร่องในศีลธรรมอันดี
- (6) ไม่ฝักใฝ่หรือเลื่อมใสในลัทธิที่เป็นภัยต่อความมั่นคงหรือความปลอดภัยของประเทศหรือขัดต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามรัฐธรรมนูญ
- (7) ไม่เคยถูกออกจากราชการโดยมีความผิด เว้นแต่ได้ถูกออกจากราชการมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปีก่อนวันขอรับใบอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียน
- (8) ไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียน เว้นแต่ได้ถูกเพิกถอนใบอนุญาตดังกล่าวมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปีก่อนวันขอรับใบอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียน
- (9) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (10) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ผู้อนุญาตเห็นว่าไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ และได้พ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีก่อนวันขอรับใบอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียน

ในกรณีที่ผู้ขอจัดตั้ง โรงเรียนเป็นนิติบุคคล นิติบุคคลนั้นต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

- (1) มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษา เว้นแต่นิติบุคคลที่ขอจัดตั้งนั้นเป็นองค์การของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจขอจัดตั้ง โรงเรียนเพื่อวัตถุประสงค์ขององค์การของรัฐหรือของรัฐวิสาหกิจ
- (2) มีทรัพย์สินหรือฐานะพอที่จะตั้งและดำเนินกิจการ โรงเรียนได้
- (3) นิติบุคคลที่เป็นบริษัทจำกัดหรือห้างหุ้นส่วน จะต้องมีทุนหรือจำนวนหุ้นเป็นของผู้ถือหุ้น หรือผู้เป็นหุ้นส่วนที่มีสัญชาติไทยไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนทุนหรือจำนวนหุ้นทั้งหมด และจะต้องมีจำนวนผู้ถือหุ้นหรือผู้เป็นหุ้นส่วนที่มีสัญชาติไทยไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้ถือหุ้นหรือผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งหมด
- (4) นิติบุคคลที่เป็นมูลนิธิ จะต้องมีการมรดกที่มีสัญชาติไทยไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการบริหารทั้งหมด
- (5) นิติบุคคลที่เป็นสมาคมหรือสหกรณ์ จะต้องมีการที่มีสัญชาติไทยไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด และสมาชิกของสมาคมหรือสหกรณ์ต้องมีสัญชาติไทยไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมด
- (6) ผู้จัดการของนิติบุคคลหรือผู้แทนของนิติบุคคลนั้นต้องมีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามวรรคหนึ่ง (1) (2) (5) (6) (7) (9) และ (10)

**มาตรา 20** ห้ามผู้รับใบอนุญาตดำเนินการอันเป็นการเปลี่ยนแปลง โรงเรียนให้ผิดไปจากที่ระบุไว้ในใบอนุญาตให้จัดตั้ง โรงเรียน เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้อนุญาตตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

**มาตรา 21** ผู้รับใบอนุญาตอาจโอนโรงเรียนที่ตนได้รับใบอนุญาตให้จัดตั้ง โรงเรียนให้แก่บุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มี ลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 19 ได้โดยขอรับอนุญาตจากผู้อนุญาต การโอนโรงเรียนตามวรรคหนึ่ง ต้องได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้อนุญาตตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

**มาตรา 22** ถ้าผู้รับใบอนุญาตตาย ให้ทายาทซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 19 หรือในกรณีที่มีทายาทหลายคน ให้ทายาทด้วยกันนั้นตกลงตั้งทายาทคนหนึ่งซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 19 เป็นผู้ยื่นคำขอต่อผู้อนุญาตเพื่อรับโอนโรงเรียนภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้รับใบอนุญาตตายหรือภายในระยะเวลาที่ผู้อนุญาตขยายเวลาให้ตามความจำเป็น ถ้ามิได้ยื่นคำขอภายในระยะเวลาที่กำหนด ผู้อนุญาตอาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตให้จัดตั้ง โรงเรียนได้โดยแจ้งเป็นหนังสือให้ทายาทหรือผู้จัดการมรดกทราบ

ในระหว่างระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ทายาทหรือผู้จัดการมรดกซึ่งเข้าประกอบกิจการ โรงเรียนมีอำนาจหน้าที่และ ความรับผิดชอบเสมือนผู้รับใบอนุญาต

ในกรณีที่ผู้ขอรับ โอนตามวรรคหนึ่งขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 19 หรือ ไม่อาจปฏิบัติตามเงื่อนไขอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่กำหนดในกฎกระทรวงตามมาตรา 18 วรรคสอง ได้โดยครบถ้วน ผู้อนุญาตอาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตให้จัดตั้ง โรงเรียนนั้น ได้โดยแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ยื่นคำขอทราบ

**มาตรา 23** ถ้าผู้รับใบอนุญาตขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 19 ในภายหลังผู้อนุญาตอาจสั่งให้ผู้รับใบอนุญาตดำเนินการโอนโรงเรียนที่ได้รับใบอนุญาตให้จัดตั้ง โรงเรียนให้แก่บุคคลอื่น ซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 19 ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้รับใบอนุญาตขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามดังกล่าวหรือภายในระยะเวลาที่ผู้

อนุญาตขยายเวลาให้ตามความจำเป็น ถ้าไม่ปฏิบัติตามคำสั่งภายในระยะเวลาที่กำหนดผู้อนุญาตอาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียนนั้นได้โดยแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ถูกเพิกถอนใบอนุญาตทราบ

ให้นำระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดตามมาตรา 21 วรรคสอง มาใช้บังคับแก่การโอนโรงเรียนตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม

### หมวด 3

#### การบริหารและการควบคุมโรงเรียน

**มาตรา 24** ให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกระเบียบกำหนดให้โรงเรียนลักษณะใด ประเภทใด หรือระดับใด ต้องมีคณะกรรมการอำนวยการ เพื่อทำหน้าที่ควบคุมดูแลการบริหารโรงเรียนได้

**มาตรา 25** ให้คณะกรรมการอำนวยการตามมาตรา 24 ประกอบด้วยผู้รับใบอนุญาต หรือผู้แทนของนิติบุคคลที่ได้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียนเป็นประธานกรรมการ ผู้จัดการ ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการหนึ่งคน และบุคคลอื่นซึ่งผู้รับใบอนุญาตแต่งตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าห้าคนแต่ไม่เกินแปดคน ในจำนวนนี้อย่างน้อยต้องเป็นผู้แทนของครูในโรงเรียนนั้นหนึ่งคน และผู้แทนของผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนนั้นหนึ่งคนเป็นกรรมการ และให้ครูใหญ่เป็นกรรมการและเลขานุการ กรรมการอำนวยการที่ผู้รับใบอนุญาตแต่งตั้งต้องมีความประพฤติเรียบร้อยไม่บกพร่องในศีลธรรมอันดี

**มาตรา 26** กรรมการอำนวยการซึ่งผู้รับใบอนุญาตแต่งตั้งมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี กรรมการอำนวยการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

**มาตรา 27** นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา 26 กรรมการอำนวยการซึ่งผู้รับใบอนุญาตแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (1) ตาย
- (2) ลาออก
- (3) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (4) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (5) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (6) ผู้รับใบอนุญาตให้ออก เนื่องจากมีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี
- (7) พ้นจากการเป็นครู หรือการเป็นผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนสำหรับกรรมการอำนวยการซึ่งได้รับแต่งตั้งเป็นผู้แทนของครูหรือผู้แทนของผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียน

ในกรณีที่กรรมการอำนวยการพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้ผู้รับใบอนุญาตแต่งตั้งผู้อื่นเป็นกรรมการแทน เว้นแต่วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการจะเหลือไม่ถึงเก้าสิบวัน และให้กรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทน

**มาตรา 28** ให้คณะกรรมการอำนวยการตามมาตรา 24 มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) ควบคุมดูแลให้โรงเรียนปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น
- (2) พิจารณาวินิจฉัยคำร้องทุกข์ของครู นักเรียน หรือผู้ปกครองของนักเรียน
- (3) เสนอความเห็นและให้คำแนะนำแก่ผู้รับใบอนุญาตเกี่ยวกับนโยบายและการดำเนินงานของโรงเรียน

**มาตรา 29** คณะกรรมการอำนวยการของโรงเรียนต้องจัดให้มีการประชุมอย่างน้อยหนึ่งครั้งในแต่ละภาคการศึกษา การประชุมของคณะกรรมการอำนวยการของโรงเรียน ให้นำมาตรา 11 และมาตรา 12 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

**มาตรา 30** ให้ผู้รับใบอนุญาตจัดให้มีผู้จัดการคนหนึ่งเป็นผู้มีหน้าที่ควบคุมดูแลรับผิดชอบในกิจการทั่วไปของโรงเรียน และควบคุมปกครองครูใหญ่ ครู และนักเรียนในโรงเรียน

**มาตรา 31** ห้ามบุคคลใดเป็นผู้จัดการ เว้นแต่ได้รับแต่งตั้งจากผู้รับใบอนุญาตและได้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้จัดการจากผู้อนุญาต

การขออนุญาตและการออกใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

**มาตรา 32** ผู้ขอรับใบอนุญาตให้เป็นผู้จัดการ ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

- (1) มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 19 บรรคหนึ่ง (1)(2) (5) (6) และ (9)
- (2) มีความรู้ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด
- (3) ไม่เคยถูกออกจากราชการ โดยมีความผิดตั้งแต่ได้ถูกออกจากราชการมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปีก่อนวันขอรับใบอนุญาตให้เป็นผู้จัดการ
- (4) ไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตให้เป็นผู้จัดการ เว้นแต่ได้ถูกเพิกถอนใบอนุญาตดังกล่าว มาแล้วไม่น้อยกว่าสองปีก่อนวันขอรับใบอนุญาตให้เป็นผู้จัดการ
- (5) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ผู้อนุญาตเห็นว่าไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ และได้พ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีก่อนวันขอรับใบอนุญาตให้เป็นผู้จัดการ
- (6) ไม่เป็นโรคตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

**มาตรา 33** ให้ผู้รับใบอนุญาตจัดให้มีครูใหญ่คนหนึ่ง เป็นผู้ดูแลรับผิดชอบในด้านวิชาการของโรงเรียน และเป็นผู้ควบคุมปกครองครูและนักเรียนของโรงเรียน

**มาตรา 34** ห้ามบุคคลใดเป็นครูใหญ่ เว้นแต่ได้รับแต่งตั้งจากผู้จัดการ โดยความเห็นชอบของผู้รับใบอนุญาต และได้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้ใหญ่จากผู้อนุญาต

การขออนุญาตและการออกใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

**มาตรา 35** ผู้ขอรับใบอนุญาตให้เป็นครูใหญ่ ต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

- (1) ได้รับใบอนุญาตให้เป็นครูตามมาตรา 39
- (2) มีความรู้และประสบการณ์ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

**มาตรา 36** ครูใหญ่ต้องทำงานประจำอยู่ที่โรงเรียนตลอดเวลาที่มีการสอน เว้นแต่จะมีเหตุอันสมควร

**มาตรา 37** ผู้รับใบอนุญาตอาจแต่งตั้งให้บุคคลผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 32 เป็นผู้ช่วยผู้จัดการ หรือ แต่งตั้งครูในโรงเรียนของตนเป็นผู้ช่วยครูใหญ่ เพื่อช่วยเหลือผู้จัดการหรือครูใหญ่ แล้วแต่กรณี ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนของตนได้ โดยขอรับอนุญาตจากผู้อนุญาต

การแต่งตั้งผู้ช่วยผู้จัดการหรือผู้ช่วยครูใหญ่ตามวรรคหนึ่ง ต้องได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้อนุญาตตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

**มาตรา 38** ให้ผู้รับใบอนุญาตจัดให้มีครูประจำการสอนอยู่ในโรงเรียนให้เพียงพอแก่จำนวนนักเรียนและจำนวนชั้นของโรงเรียน

จำนวนครูต่อจำนวนนักเรียน และจำนวนนักเรียนต่อชั้น ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

**มาตรา 39** ห้ามบุคคลใดเป็นครูในโรงเรียน เว้นแต่ได้รับใบอนุญาตให้เป็นครูจากผู้อนุญาต

การขออนุญาตและการออกใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

**มาตรา 40** ผู้ขอรับใบอนุญาตให้เป็นครู ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

- (1) มีสัญชาติไทย
  - (2) มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์
  - (3) มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 19 วรรคหนึ่ง (5)(6) (8) และ (9)
  - (4) มีความรู้ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด
  - (5) ไม่เคยถูกออกจากราชการโดยมีความผิด เว้นแต่ได้ถูกออกจากราชการมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปีก่อนวันขอรับใบอนุญาตให้เป็นครู
  - (6) ไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตให้เป็นครู เว้นแต่ได้ถูกเพิกถอนใบอนุญาตดังกล่าวมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปีก่อนวันขอรับใบอนุญาตให้เป็นครู
  - (7) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ผู้อนุญาตเห็นว่าไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชนหรือความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ และได้พ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปีก่อนวันขอรับใบอนุญาตให้เป็นครู
  - (8) ไม่เป็นโรคตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
- สำหรับคุณสมบัติตาม (1) ให้รัฐมนตรีมีอำนาจพิจารณาผ่อนผันได้ตามที่เห็นสมควร



**มาตรา 41** ผู้รับใบอนุญาตซึ่งประสงค์จะขอบรรจุบุคคลผู้ได้รับใบอนุญาตให้เป็นครูเข้าเป็นครูในโรงเรียนของตน ให้ยื่นคำขออนุญาตต่อผู้อนุญาต เมื่อได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้อนุญาตตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดแล้ว จึงจะบรรจุบุคคลนั้นเข้าทำการสอนได้

**มาตรา 42** ผู้ใดได้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้จัดการ ครูใหญ่ หรือครูสำหรับโรงเรียนใดให้ผู้นั้นเป็นผู้จัดการ ครูใหญ่ หรือครูสำหรับโรงเรียนนั้น

การเปลี่ยนแปลงผู้จัดการ ครูใหญ่ หรือครู ต้องได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้อนุญาตตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

**มาตรา 43** ในกรณีจำเป็นระหว่างมีการขอเปลี่ยนหรือบรรจุผู้จัดการครูใหญ่ หรือครู ผู้อนุญาตอาจอนุญาตให้บุคคลซึ่งขอเข้ารับการบรรจุเป็นผู้จัดการครูใหญ่ หรือครุนั้นเข้าปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งที่จะขอเข้ารับการบรรจุเป็นการชั่วคราวก็ได้ และถ้าภายหลังผู้นั้นได้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้จัดการ ครูใหญ่หรือครู ให้ถือว่าผู้นั้นเป็นผู้จัดการ ครูใหญ่ หรือครู นับแต่วันเริ่มเข้าปฏิบัติหน้าที่

ในกรณีที่ผู้นั้นไม่ได้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้จัดการ ครูใหญ่ หรือครู ก็ให้ผู้นั้นพ้นจากหน้าที่นับแต่วันที่มิคำสั่งไม่อนุญาต แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนต่อการที่ผู้นั้นได้ปฏิบัติไปตามหน้าที่ก่อนวันที่มีคำสั่งไม่อนุญาต

**มาตรา 44** เวลาทำการของครูใหญ่และครูต้องเป็นไปตามระเบียบรัฐมนตรีกำหนด

**มาตรา 45** การจัดดำเนินการของโรงเรียน ในส่วนที่ว่าด้วยคุณภาพการเรียนหลักสูตรการเรียน การสอน การประเมินผลการเรียน เครื่องมือและอุปกรณ์การเรียน การสอน และการบริหารโรงเรียน ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

**มาตรา 46** ให้ผู้รับใบอนุญาตจัดให้มีป้ายแสดงชื่อโรงเรียนเป็นอักษรไทยขนาดใหญ่พอเห็นได้ในระยะอันสมควรติดไว้ที่โรงเรียนหรือบริเวณโรงเรียน ณ ที่ซึ่งเห็นได้ง่าย

**มาตรา 47** ผู้จัดการต้องจัดให้โรงเรียนเปิดทำการสอนภายในระยะเวลาที่กำหนดในกฎกระทรวง ในกรณีที่โรงเรียนหยุดทำการสอนติดต่อกันเกินเจ็ดวันนอกจากการหยุดตามปกติของโรงเรียน ผู้จัดการต้องรายงานเป็นหนังสือต่อผู้อนุญาตก่อน หรือภายในกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันหยุดทำการสอนพร้อมด้วยเหตุผลของการหยุดทำการสอน

**มาตรา 48** ผู้จัดการ ครูใหญ่ และครู มีหน้าที่และความรับผิดชอบร่วมกันดังต่อไปนี้

- (1) จัดให้นักเรียนได้รับการศึกษาตลอดเวลาที่โรงเรียนเปิดทำการสอน
- (2) รักษาความสงบเรียบร้อยตลอดเวลาที่มีนักเรียนอยู่ในโรงเรียน รวมทั้งสอดส่องระมัดระวังมิให้ดำเนินการอันเป็นภัยต่อความมั่นคง หรือความปลอดภัยของประเทศ หรือความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนในบริเวณโรงเรียน

**มาตรา 49** ผู้จัดการและครูใหญ่ต้องจัดให้มีทะเบียนครู ทะเบียนนักเรียนบัญชีเรียกชื่อนักเรียน ทะเบียนประวัติของโรงเรียน

การประเมินผลการเรียนสมุดหมายเหตุรายวัน สมุดลงเวลาทำงานของครู และเอกสารอื่นที่เกี่ยวกับการให้การศึกษา ซึ่งต้องจัดทำให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และเก็บรักษาไว้ให้อยู่ในสภาพที่ตรวจสอบได้ เว้นแต่ได้รับการยกเว้น หรือผ่อนผันจากผู้อนุญาตทั้งนี้ ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

**มาตรา 50** การจัดทำเอกสารเกี่ยวกับกิจการของโรงเรียน ต้องใช้ภาษาไทย

การสอนในโรงเรียนนอกจากการสอนวิชาภาษาต่างประเทศ ต้องใช้ภาษาไทย หากจะใช้เป็นภาษาต่างประเทศให้กระทำได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากผู้อนุญาตโดยได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรี

**มาตรา 51** รัฐมนตรีมีอำนาจออกระเบียบกำหนดอัตราและวิธีการเก็บค่าธรรมเนียมการเรียนและค่าธรรมเนียมอื่นของโรงเรียนได้ตามที่เห็นสมควร

โรงเรียนใดจะเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการเรียนและค่าธรรมเนียมอื่นได้เท่าใด ให้เป็นไปตามที่ได้รับอนุญาตจากผู้อนุญาตทั้งนี้ โดยไม่เกินอัตราและตามวิธีการเก็บตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

**มาตรา 52** ให้ผู้รับใบอนุญาตและผู้จัดการร่วมกันรับผิดชอบในการจัดทำบัญชีการเงิน และบัญชีอื่นของโรงเรียนตามแบบและระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

การลงรายการในบัญชี ต้องแสดงให้เห็นถูกต้องตามความเป็นจริง

**มาตรา 53** ให้ผู้จัดการจัดทำรายงานแสดงกิจการของโรงเรียนเสนอต่อผู้อนุญาตตามกำหนดระยะเวลาและตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

**มาตรา 54** ในกรณีที่มิถุนายนหรือเหตุการณ์อันกระทบกระเทือนต่อการจัดให้มีการศึกษาแก่นักเรียนหรือสวัสดิภาพของนักเรียน เกิดขึ้นแก่โรงเรียนให้ผู้รับใบอนุญาตเป็นผู้รายงานเหตุการณ์นั้น ให้ผู้อนุญาตทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่อันตรายหรือเหตุการณ์เช่นนั้นเกิดขึ้น ถ้าเป็นการพ้นวิสัยให้ผู้จัดการหรือครูใหญ่ หรือครูผู้มีอาวุโสในตำแหน่งตามลำดับ เป็นผู้รายงานเหตุการณ์นั้นให้ผู้อนุญาตทราบภายในกำหนดเวลาดังกล่าว

**มาตรา 55** ในกรณีที่สถานที่หรือบริเวณที่ตั้งของโรงเรียนมีสภาพขัดต่อหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา 18 หรือเกิดมีสภาพขัดต่อสุขลักษณะอันอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพของนักเรียน ให้ผู้อนุญาตมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้รับใบอนุญาตดำเนินการแก้ไขสภาพเช่นว่านั้น และในกรณีที่เห็นว่าจำเป็นอาจมีคำสั่งให้ผู้รับใบอนุญาตดำเนินการให้โรงเรียนดังกล่าวหยุดทำการสอนจนกว่าผู้รับใบอนุญาตจะได้ดำเนินการแก้ไขสภาพเช่นว่านั้น เสร็จสิ้นไปแล้ว

ผู้รับใบอนุญาตต้องดำเนินการตามคำสั่งตามวรรคหนึ่งให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนดไว้ในคำสั่ง

**มาตรา 56** ในกรณีที่มิโรคติดต่อ หรือมีเหตุอื่นอันอาจเป็นอันตรายแก่นักเรียนเกิดขึ้น ให้ผู้อนุญาตมีอำนาจสั่งให้ผู้รับใบอนุญาตดำเนินการให้โรงเรียนหยุดทำการสอนได้จนกว่าจะเห็นว่าพ้นเขตอันตรายแล้ว

**มาตรา 57** ห้ามผู้รับใบอนุญาตกระทำการใดในลักษณะเป็นตัวแทนหรือสาขาของสถาบันหรือสถานศึกษาในต่างประเทศ เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้อนุญาตตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

**มาตรา 58** ห้ามผู้รับใบอนุญาตโฆษณาหรือยอมให้ผู้อื่นโฆษณาด้วยประการใด ซึ่งกิจการของโรงเรียนในลักษณะโอ้อวดเกินความจริง หรือในลักษณะที่แสดงว่าโรงเรียนของตนเป็นตัวแทน หรือสาขาของสถาบันหรือสถานศึกษาในต่างประเทศอันเป็นที่

**มาตรา 59** ห้ามผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ ครูใหญ่ หรือครู ใช้หรือยอมให้ผู้อื่นใช้สถานที่หรือบริเวณโรงเรียนทำการสอนหรืออบรมเพื่อสนับสนุนซึ่งลัทธิที่เป็นภัยต่อความมั่นคงหรือความปลอดภัยของประเทศ หรือขัดต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามรัฐธรรมนูญ หรือทำการอื่นใดอันขัดต่อกฎหมาย หรือขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือทำให้เกิดความเสื่อมเสียแก่โรงเรียน

**มาตรา 60** ผู้รับใบอนุญาตซึ่งประสงค์จะเลิกดำเนินการ โรงเรียนเมื่อสิ้นปีการศึกษา ให้ยื่นคำขอพร้อมทั้งแสดงรายละเอียดและเหตุผลที่ต้องการขอลงเลิกต่อผู้อนุญาตก่อนสิ้นปีการศึกษาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวัน

ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตมีเหตุจำเป็นต้องเลิกดำเนินการ โรงเรียนก่อนสิ้นปีการศึกษา ให้ยื่นคำขอตามวรรคหนึ่งต่อผู้อนุญาตไม่น้อยกว่าสามสิบวันก่อนวันที่ประสงค์จะเลิกดำเนินการ

เมื่อได้รับคำขอตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ให้ผู้อนุญาตพิจารณาและมีคำสั่งว่าจะควรอนุญาตให้เลิกได้เมื่อใด ภายใต้เงื่อนไขและวิธีการอย่างไร ทั้งนี้โดยให้พิจารณาถึงประโยชน์และส่วนได้เสียของนักเรียนในโรงเรียนนั้นเป็นสำคัญ

ให้ผู้รับใบอนุญาตรวบรวมหลักฐานเกี่ยวกับการวัดผลการเรียน การประเมินผลการเรียน ดัชนีชี้วัดประสิทธิภาพการเรียน ชื่อเรียกชื่อนักเรียนและสมุดหมายเหตุรายวัน ส่งมอบต่อผู้อนุญาตให้เสร็จสิ้นภายในสิบห้าวันนับแต่วันเลิกดำเนินการ เว้นแต่ผู้รับใบอนุญาตไม่สามารถส่งมอบหลักฐานดังกล่าวได้โดยมีเหตุผลสมควรอันมิใช่เป็นความผิดของผู้รับใบอนุญาต

#### หมวด 4

#### จรรยา มรรยาท วินัย และหน้าที่

**มาตรา 61** ผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ ครูใหญ่ หรือครู ต้องมีจรรยาและมรรยาทอันดีงามและต้องปฏิบัติตามวินัยและหน้าที่ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

นอกจากที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง ครูใหญ่และครูต้องปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยจรรยา มรรยาทและวินัยตามระเบียบประเพณีของครูตามที่คุรุสภากำหนด และตามระเบียบของโรงเรียนที่ตนมีหน้าที่ทำการสอนซึ่งได้รับอนุมัติจากผู้อนุญาตด้วย

**มาตรา 62** ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ ครูใหญ่ หรือครู ประพฤติดนินดาจรรยา มรรยาท หรือไม่ปฏิบัติตามวินัยหรือหน้าที่ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดตามมาตรา 61 ให้ผู้อนุญาตมีอำนาจแนะนำ ตักเตือน ดำเนินโทษเป็นลายลักษณ์อักษร ภาคทัณฑ์ ระงับการให้การอุดหนุนตามมาตรา 65 ระงับการจ่ายเงินทุนเลี้ยงชีพประเภท 2 ตามมาตรา 74 (2) หรือเพิกถอนใบอนุญาตตามควรแก่กรณี

คำสั่งลงโทษของผู้อนุญาตตามวรรคหนึ่ง เว้นแต่คำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตให้เป็นที่สุด

**มาตรา 63** ในกรณีที่ครูใหญ่หรือครูประพฤตินติจรรยา มรรยาทหรือไม่ปฏิบัติตามวินัยหรือหน้าที่ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดตามมาตรา 61 ให้ผู้รับใบอนุญาต หรือผู้จัดการซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้รับใบอนุญาตมีอำนาจสั่งลงโทษ โดยการตำหนิโทษเป็นลายลักษณ์อักษร ภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน ลดเงินเดือน หรือสั่งให้พ้นจากหน้าที่ครูใหญ่หรือครู ตามควรแก่กรณี การสั่งลงโทษครูใหญ่หรือครูตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

#### หมวด 5

#### การอุดหนุน ส่งเสริม และช่วยเหลือโรงเรียน ครูใหญ่ และครู

-----

**มาตรา 64** การอุดหนุนและส่งเสริมโรงเรียน ให้กระทำดังต่อไปนี้

- (1) จัดส่งครูไปช่วยสอนในโรงเรียน
- (2) ให้อุปกรณ์การศึกษา
- (3) ให้เงินอุดหนุน
- (4) ให้เข้าทรัพย์สินของกระทรวงศึกษาธิการ
- (5) อุดหนุนและส่งเสริมด้วยประการอื่น

การอุดหนุนและส่งเสริมโรงเรียนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

**มาตรา 65** การส่งเสริมและช่วยเหลือครูใหญ่และครู ให้กระทำดังต่อไปนี้

- (1) ให้การอบรมทางวิชาการ
- (2) ให้เงินสงเคราะห์ตามส่วนที่รัฐบาลจัดสรรเข้าในกองทุนสงเคราะห์
- (3) ให้เงินสมทบเงินเดือนหรือค่าครองชีพ
- (4) ส่งเสริมและช่วยเหลือด้วยประการอื่น

การส่งเสริมและช่วยเหลือตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

#### หมวด 6

#### การคุ้มครองการทำงานและการสงเคราะห์ครูใหญ่และครู

-----

**มาตรา 66** รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดระเบียบเกี่ยวกับการคุ้มครองการทำงานและการสงเคราะห์ครูใหญ่และครู ดังต่อไปนี้

- (1) อัตราเงินเดือนหรือค่าสอนซึ่งผู้รับใบอนุญาตต้องจ่ายให้ครูใหญ่และครู
- (2) แบบและข้อกำหนดของสัญญาการเป็นครูใหญ่และครู
- (3) การร้องทุกข์ของครูใหญ่หรือครูต่อคณะกรรมการคุ้มครองการทำงานของครูใหญ่และครู
- (4) การประนีประนอมข้อขัดแย้งระหว่างครูใหญ่หรือครูกับผู้รับใบอนุญาตหรือผู้จัดการ

(5) การจ่ายค่าชดเชยและค่าทดแทนให้แก่ครูใหญ่และครู

(6) การจัดการกองทุนสงเคราะห์ การเรียกเก็บ และการนำส่งเงินสมทบการจ่ายเงินสงเคราะห์ตามมาตรา 73 และการจ่ายเงินทุนเลี้ยงชีพตามมาตรา 74

(7) การสงเคราะห์อื่นเพื่อสวัสดิการของครูใหญ่และครู

**มาตรา 67** ให้มีกองทุนสงเคราะห์ในกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อเป็นทุนจ่ายให้แก่ครูใหญ่และครูตามมาตรา 66 (5) (6) และ (7)

กองทุนสงเคราะห์ ประกอบด้วย เงินสมทบ เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคและเงินรายได้อื่น  
เงินที่กองทุนสงเคราะห์ได้รับทั้งสิ้นเป็นของกองทุนสงเคราะห์ในกระทรวงศึกษาธิการ โดยไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลัง  
เป็นรายได้แผ่นดิน

การจัดการกองทุนสงเคราะห์ การเรียกเก็บและการนำส่งเงินสมทบการจ่ายเงินสงเคราะห์หรือเงินทุนเลี้ยงชีพ และการอุทธรณ์การจ่ายเงินสงเคราะห์หรือเงินทุนเลี้ยงชีพ ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดตามมาตรา 66 (5) หรือ (6) ระเบียบนั้นต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

**มาตรา 68** ให้ครูใหญ่ ครู ผู้รับใบอนุญาต และรัฐบาลออกเงินสมทบในกองทุนสงเคราะห์ตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(1) ครูใหญ่หรือครู ออกเงินสมทบในอัตราร้อยละสามของเงินเดือนรายเดือนที่ครูใหญ่หรือครูแต่ละคนได้รับ

(2) ผู้รับใบอนุญาตออกเงินสมทบเป็นจำนวนเท่ากับเงินสมทบที่ครูใหญ่หรือครูออกตาม (1) เป็นรายคน

(3) รัฐบาลออกเงินสมทบเป็นจำนวนสองเท่าของเงินสมทบที่ครูใหญ่หรือครูออกตาม (1) เป็นรายคน

**มาตรา 69** ให้ผู้รับใบอนุญาตมีหน้าที่หักและรวบรวมเงินสมทบของครูใหญ่ หรือครูไว้ทุกคราวที่มีการจ่ายเงินเดือนรายเดือนตามอัตราที่ครูใหญ่ หรือครูต้องออกสำหรับเดือนที่แล้วมา และให้นำส่งเงินสมทบดังกล่าว พร้อมทั้งเงินสมทบที่ผู้รับใบอนุญาตออกตามระเบียบการจัดการกองทุนสงเคราะห์และการนำส่งเงินสมทบภายในวันที่สิบของเดือนถัดไปทุกเดือน

ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตไม่อาจนำส่งเงินสมทบตามกำหนดเวลาในวาระหนึ่ง และได้รับรองขอผ่อนผันการนำส่งต่อรัฐมนตรี หรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีมอบหมาย เมื่อรัฐมนตรีหรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีมอบหมายเห็นสมควรจะผ่อนผันเลื่อนกำหนดเวลาการนำส่งสมทบออกไปก็ได้

**มาตรา 70** ผู้รับใบอนุญาตซึ่งไม่นำส่งเงินสมทบหรือส่งไม่ครบจำนวนในคราวใดภายในระยะเวลาที่กำหนดหรือภายในระยะเวลาที่ได้รับการผ่อนผันตามมาตรา 69 ต้องจ่ายเงินเพิ่มอีกในอัตราร้อยละสองต่อเดือนของจำนวนเงินสมทบที่ไม่นำส่งหรือส่งไม่ครบในคราวนั้น

ในการคำนวณเงินเพิ่มตามวาระหนึ่ง เศษของเดือนให้นับเป็นหนึ่งเดือน

**มาตรา 71** ให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ยึดอายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้รับใบอนุญาตซึ่งไม่นำส่งเงินสมทบหรือเงินเพิ่ม หรือนำส่งไม่ครบเป็นระยะเวลาเกินหนึ่งปีโดยมีคำขอให้ศาลมีคำสั่ง ทั้งนี้เพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อให้ได้รับเงินสมทบที่ค้างชำระ

การมีคำสั่งให้ยึด อาศัย หรือขายทอดตลาดทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง จะกระทำได้อีกเมื่อส่งคำเดือนเป็นหนังสือให้ผู้รับใบอนุญาตนำเงินสมทบ และเงินเพิ่มที่ค้างมาชำระภายในกำหนดไม่น้อยกว่าสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือนั้น

วิธีการยึด อาศัย และขายทอดตลาดทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด ทั้งนี้โดยให้นำหลักเกณฑ์และวิธีการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

เงินที่ได้จากการขายทอดตลาดดังกล่าวให้หักไว้เป็นค่าใช้จ่ายในการยึด อาศัย และขายทอดตลาด และชำระเงินสมทบและเงินเพิ่มที่ค้างจ่าย ถ้ามีเงินเหลือให้คืนแก่ผู้รับใบอนุญาตโดยเร็ว

**มาตรา 72** เงินกองทุนสงเคราะห์ให้นำไปดำเนินการเพื่อหาผลประโยชน์ให้แก่กองทุนสงเคราะห์ได้ ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เงินที่ได้จากการนำเงินสมทบไปดำเนินการหาผลประโยชน์ตามวรรคหนึ่ง ให้ส่งเข้าสมทบเป็นเงินกองทุนสงเคราะห์

**มาตรา 73** ครูใหญ่หรือครูซึ่งมีวันทำงานมาแล้วสามสิบวันนับแต่วันที่ออกเงินสมทบ มีสิทธิได้รับการสงเคราะห์ในกรณีเจ็บป่วยและคลอดบุตร ดังต่อไปนี้

(1) เมื่อตนเอง คู่สมรส บิดามารดา หรือบุตร ซึ่งอยู่ในความอุปการะและมีอายุไม่เกินยี่สิบปีป่วยและเข้ารับการรักษายาบาลเป็นคนไข้ของโรงพยาบาลหรือสถานพยาบาล

(2) เมื่อตนเอง หรือคู่สมรสคลอดบุตรและเข้ารับการรักษายาบาลเป็นคนไข้ของโรงพยาบาลหรือสถานพยาบาล

การจ่ายเงินสงเคราะห์ตาม (1) หรือ (2) ให้จ่ายจากเงินกองทุนสงเคราะห์ทั้งนี้ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดตามมาตรา 66

**มาตรา 74** ครูใหญ่ หรือครูมีสิทธิได้รับเงินทุนเลี้ยงชีพเมื่อออกจางานดังต่อไปนี้

(1) เงินทุนเลี้ยงชีพประเภท 1 เท่ากับจำนวนที่ครูใหญ่หรือครูได้ออกสมทบตามมาตรา 68 (1) พร้อมทั้งดอกเบี้ยตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

(2) เงินทุนเลี้ยงชีพประเภท 2 เท่ากับจำนวนที่ผู้รับใบอนุญาตและรัฐบาลได้ออกสมทบตามมาตรา 68 (2) และ (3) โดยไม่มีดอกเบี้ย

ครูใหญ่และครูไม่มีสิทธิได้รับเงินทุนเลี้ยงชีพประเภท 2 ในกรณีออกจางานก่อนมีเวลาทำงานครบห้าปีบริบูรณ์ หรือออกจางานโดยมีความผิดวันแต่เป็นการออกจางานเพราะตายหรือเจ็บป่วยทุพพลภาพ ซึ่งแพทย์ที่ทางราชการรับรองได้ตรวจและแสดงความเห็นว่าไม่สามารถประกอบอาชีพครูต่อไปได้ หรือเพราะโรงเรียนเลิกกิจการ

ในกรณีที่ครูใหญ่หรือครูมีเวลาทำงานเกินห้าปีอาจได้รับการพิจารณาให้ได้รับเงินทุนเลี้ยงชีพประเภท 2 มากกว่าจำนวนดังกล่าวใน (2) ก็ได้ทั้งนี้ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

การนับเวลาทำงานให้เริ่มนับตั้งแต่วันที่หนึ่งของเดือนที่ครูใหญ่หรือครูได้ออกเงินสมทบตามมาตรา 68 (1)

**มาตรา 75** การนำเงินของกองทุนสงเคราะห์ไปใช้จ่ายเพื่อการบริหารงานของกองทุนสงเคราะห์ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

**มาตรา 76** ให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบบัญชีและการเงินของกองทุนสงเคราะห์ตามพระราชบัญญัตินี้

## หมวด 7

### คณะกรรมการคุ้มครองการทำงาน

-----

**มาตรา 77** ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า 'คณะกรรมการคุ้มครองการทำงาน' ประกอบด้วย เลขานุการเป็นประธาน กรรมการ และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าหกคนแต่ไม่เกินสิบคน ในจำนวนนี้ต้องเป็นผู้แทนฝ่ายผู้รับใบอนุญาตและผู้แทนฝ่ายครูจำนวนฝ่ายละเท่ากันอย่างน้อยฝ่ายละหนึ่งคน เป็นกรรมการ และให้ข้าราชการในกระทรวงศึกษาธิการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นเลขานุการ

วิธีการแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นผู้แทนฝ่ายผู้รับใบอนุญาตและผู้แทนฝ่ายครูตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

**มาตรา 78** ให้คณะกรรมการคุ้มครองการทำงาน มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) พิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดข้อขัดแย้งระหว่างครูใหญ่หรือครูกับผู้รับใบอนุญาตหรือผู้จัดการ
- (2) พิจารณาวินิจฉัยคำร้องทุกข์ของครูใหญ่ ครู ผู้รับใบอนุญาต หรือผู้จัดการ
- (3) พิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดเกี่ยวกับค่าชดเชย และค่าทดแทนซึ่งผู้รับใบอนุญาตมีหน้าที่ต้องจ่ายให้แก่ครูใหญ่หรือครูตามกฎหมายว่าด้วยแรงงาน
- (4) พิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดในเรื่องอื่นตามที่กฎหมาย ข้อบังคับ หรือระเบียบกำหนดไว้
- (5) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการคุ้มครองการทำงาน

มอบหมาย

วิธีพิจารณาของคณะกรรมการคุ้มครองการทำงานให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

**มาตรา 79** กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งตามมาตรา 77 มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

**มาตรา 80** นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา 79 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (1) ตาย
- (2) ลาออก
- (3) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (4) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (5) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกเว้นแต่เป็นโทษที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดหุโทษ
- (6) รัฐมนตรีให้ออกเนื่องจากมีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี
- (7) พ้นจากการเป็นผู้รับใบอนุญาตหรือครู ในกรณีที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้แทนฝ่ายผู้รับใบอนุญาตหรือผู้แทนฝ่ายครู

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระให้รัฐมนตรีแต่งตั้งผู้อื่นเป็นกรรมการแทน เว้นแต่วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการจะเหลือไม่ถึงเก้าสิบวัน และให้กรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทน

**มาตรา 81** กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา 77 ซึ่งมีส่วนได้เสียโดยตรงในเรื่องที่ได้รับไว้พิจารณาเรื่องใดไม่มีสิทธิเข้าร่วมประชุมพิจารณาเรื่องนั้น

**มาตรา 82** เมื่อคณะกรรมการคุ้มครองการทำงานได้รับเรื่องใดไว้พิจารณาตามมาตรา 78 และได้พิจารณาวินิจฉัยเรื่องที่ได้รับพิจารณาเป็นประการใดแล้ว ให้แจ้งคำสั่งเป็นหนังสือให้คู่กรณีทราบ

ในขณะที่เรื่องอยู่ในระหว่างดำเนินการพิจารณาวินิจฉัย ห้ามฝ่ายผู้รับใบอนุญาตหรือฝ่ายครุกระทำกรใด ๆ อันเป็นการยุยงสนับสนุนหรือชักชวนให้ครูหรือนักเรียนทำการสนับสนุนหรือขัดขวางฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง หรือทั้งสองฝ่ายทั้งต้องไม่กระทำใด ๆ เป็นไปในลักษณะที่กระทบกระเทือนหรือเกิดความเสียหายต่อการเรียนการสอนของโรงเรียนหรือนักเรียน

**มาตรา 83** ให้นำมาตรา 11 และมาตรา 12 มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะกรรมการคุ้มครองการทำงานและคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

**มาตรา 84** ให้นำมาตรา 14 มาใช้บังคับแก่คณะกรรมการคุ้มครองการทำงานและคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

## หมวด 8

### การเพิกถอนใบอนุญาต และมาตรการพิเศษ

**มาตรา 85** ให้ผู้อนุญาตมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียนตามมาตรา 18 ได้เมื่อปรากฏว่า

- (1) ผู้รับใบอนุญาตขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา 19
- (2) ผู้รับใบอนุญาตขาดทุนทรัพย์ที่จะดำเนินการของโรงเรียนได้
- (3) ผู้รับใบอนุญาตฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือกฎกระทรวง หรือระเบียบ ที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ และทำให้เกิดผลเสียหาย หรือ
- (4) ผู้รับใบอนุญาตฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้อนุญาต หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งตามพระราชบัญญัตินี้ และเกิดผลเสียหายอย่างร้ายแรง

**มาตรา 86** ให้ผู้อนุญาตมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตให้เป็นผู้จัดการครูใหญ่ หรือครูได้เมื่อปรากฏว่า

- (1) ผู้จัดการ ครูใหญ่หรือครูขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา 32 มาตรา 35 หรือ มาตรา 40 แล้วแต่กรณี หรือ
- (2) ผู้จัดการ ครูใหญ่หรือครูฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ หรือตามกฎกระทรวง หรือระเบียบ ที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้และทำให้เกิดผลเสียหาย



**มาตรา 87** คำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา 85 และมาตรา 86 ให้แจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ถูกเพิกถอนใบอนุญาตทราบ

**มาตรา 88** เมื่อปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตของโรงเรียนใดถึงแก่ความตายและไม่มีทายาทหรือมีทายาทแต่ไม่อาจตกลงกันเพื่อดำเนินกิจการโรงเรียนนั้นต่อไปได้ หรือเมื่อโรงเรียนใดมีเหตุตามมาตรา 85 ผู้อนุญาตอาจสั่งให้โรงเรียนนั้นอยู่ในความควบคุมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนก่อนที่จะเพิกถอนใบอนุญาตก็ได้ และให้ตั้งคณะกรรมการควบคุมโรงเรียนขึ้นประกอบด้วยประธานกรรมการและกรรมการอีกไม่เกินหกคนทำหน้าที่แทนผู้รับใบอนุญาตและผู้จัดการเป็นการชั่วคราว และให้ปิดประกาศการควบคุมโรงเรียนนั้นไม่น้อยกว่าเจ็ดวันไว้ที่หน้าประตูโรงเรียนและที่อื่นตามที่คณะกรรมการควบคุมโรงเรียนเห็นสมควร

ในกรณีที่ไม่มีกรณีอื่นคำขอโอนโรงเรียนตามมาตรา 22 เพราะเหตุที่ผู้รับใบอนุญาตตายและไม่มีทายาทหรือมีทายาทแต่ไม่อาจตกลงกันเพื่อดำเนินกิจการโรงเรียนได้ ให้คณะกรรมการควบคุมโรงเรียนตามวรรคหนึ่งปฏิบัติหน้าที่แทนผู้รับใบอนุญาตเป็นการชั่วคราว

**มาตรา 89** เมื่อมีคำสั่งควบคุมโรงเรียนตามมาตรา 88 แล้ว ผู้จัดการครูใหญ่ ครู หรือผู้ปฏิบัติงานอื่นของโรงเรียนต้องปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนนั้นตามที่คณะกรรมการควบคุมโรงเรียนมอบหมายและต้องจัดการอันสมควรเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยในโรงเรียน และดูแลรักษาทรัพย์สินของโรงเรียนตลอดเวลาที่โรงเรียนอยู่ในความควบคุมของคณะกรรมการควบคุมโรงเรียน และต้องส่งมอบทรัพย์สินพร้อมด้วยสมุดบัญชีเอกสาร และสิ่งอื่นอันเกี่ยวกับกิจการทรัพย์สินและหนี้สินของโรงเรียนให้แก่คณะกรรมการควบคุมโรงเรียนโดยมิชักช้า

**มาตรา 90** เมื่อคณะกรรมการควบคุมโรงเรียนเห็นว่าโรงเรียนที่ถูกควบคุมตามมาตรา 88 ไม่อาจดำเนินการต่อไปได้ หรือไม่ควรให้ดำเนินการต่อไปและมีเหตุผลสมควร เพิกถอนใบอนุญาตได้ตามมาตรา 85 หรือสมควรให้เลิกการควบคุม ให้รายงานให้ผู้อนุญาตทราบเพื่อพิจารณาสั่งการต่อไป

**มาตรา 91** ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการควบคุมโรงเรียนให้คณะกรรมการควบคุมโรงเรียนมีอำนาจอย่างเดียวกับอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา 98 และให้นำมาตรา 98 วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

**มาตรา 92** ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานระหว่างที่โรงเรียนถูกควบคุมตามมาตรา 88 หรือการชำระบัญชี ให้จ่ายจากทรัพย์สินหรือกองมรดกของผู้รับใบอนุญาตได้ตามความจำเป็น

ในกรณีที่ทรัพย์สินหรือกองมรดกของผู้รับใบอนุญาตไม่พอแก่ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการระหว่างการควบคุมโรงเรียนหรือการชำระบัญชีอาจนำเงินจากกองทุนสงเคราะห์ในส่วนที่ผู้รับใบอนุญาตและรัฐบาลออกเงินสมทบตามมาตรา 68 มา สมทบจ่าย ก็ได้ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

**มาตรา 93** ในกรณีที่โรงเรียนใดถูกทำลายหรือได้รับความเสียหายไม่ว่าด้วยเหตุใดจนไม่สามารถใช้เป็นโรงเรียนได้ ให้ผู้รับใบอนุญาตแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้อนุญาตทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มิเหตุดังกล่าว

เมื่อได้รับแจ้งตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้อนุญาตสั่งให้ผู้รับใบอนุญาตหยุดดำเนินการ โรงเรียนเป็นการชั่วคราว และปรับปรุงแก้ไขโรงเรียนนั้นให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด

เมื่อพ้นระยะเวลาดังกล่าวตามวรรคสอง ถ้าผู้รับใบอนุญาตปรับปรุงแก้ไขในโรงเรียนแล้วให้แจ้งเป็นหนังสือให้ผู้อนุญาตทราบเพื่อมีคำสั่งให้ดำเนินการ โรงเรียนต่อไปได้

ถ้าผู้รับใบอนุญาตไม่ปรับปรุงแก้ไขโรงเรียนให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนดตามวรรคสอง ให้ผู้อนุญาตมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียนได้ และให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนมีอำนาจดำเนินการช่วยเหลือครูใหญ่ ครูและนักเรียนของโรงเรียนนั้นได้ตามที่เห็นสมควร

ในระหว่างดำเนินการปรับปรุงแก้ไขโรงเรียน ถ้าผู้รับใบอนุญาตประสงค์จะใช้สถานที่แห่งอื่นเพื่อดำเนินกิจการโรงเรียนเป็นการชั่วคราว ให้ยื่นคำขอต่อผู้อนุญาต ในการนี้ผู้อนุญาตพิจารณาเห็นว่าสถานที่นั้นมีความเหมาะสมที่จะใช้ดำเนินการโรงเรียนเป็นการชั่วคราวได้ก็ให้มีคำสั่งอนุญาต

## หมวด 9

### การอุทธรณ์

-----

**มาตรา 94** ในกรณีที่ผู้อนุญาตไม่ออกใบอนุญาตหรือไม่อนุญาตตามมาตรา 18 มาตรา 20 มาตรา 21 มาตรา 31 มาตรา 34 มาตรา 37 มาตรา 39 มาตรา 41 มาตรา 42 มาตรา 57 หรือมาตรา 60 ผู้ขออนุญาตหรือผู้ยื่นคำขออนุญาต แล้วแต่กรณี มีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อรัฐมนตรีภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือของผู้อนุญาตแจ้งการไม่ออกใบอนุญาตหรือการไม่อนุญาต คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

**มาตรา 95** ในกรณีที่ผู้อนุญาตมีคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา 22 มาตรา 23 มาตรา 62 มาตรา 85 หรือ มาตรา 86 ผู้ยื่นคำขออนุญาต ผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ ครูใหญ่ หรือครู แล้วแต่กรณี มีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อรัฐมนตรีภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือของผู้อนุญาตแจ้งการเพิกถอนใบอนุญาต คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

**มาตรา 96** ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตหรือผู้จัดการมีคำสั่งลงโทษตามมาตรา 63 ครูใหญ่ หรือครูมีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อผู้อนุญาตภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งดังกล่าว คำวินิจฉัยของผู้อนุญาตให้เป็นที่สุด

**มาตรา 97** ในกรณีที่คณะกรรมการคุ้มครองการทำงานมีคำวินิจฉัยตามมาตรา 82 และได้แจ้งคำสั่งให้คู่กรณีทราบ หากคู่กรณีไม่พอใจคำสั่งนั้น ให้คู่กรณีมีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อรัฐมนตรีภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งดังกล่าว คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

## หมวด 10

### พนักงานเจ้าหน้าที่

-----

**มาตรา 98** ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดังต่อไปนี้

(1) เข้าไปในโรงเรียนเพื่อตรวจสอบกิจการและดำเนินงานของโรงเรียนในระหว่างเวลาทำการหรือเปิดทำการ ทั้งนี้ เพื่อตรวจตราควบคุมให้โรงเรียนปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(2) มีหนังสือเรียกผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ ครูใหญ่ หรือครู มาให้ถ้อยคำหรือชี้แจงหรือให้ส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องมาเพื่อประกอบการพิจารณา

ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้รับใบอนุญาตผู้จัดการ ครูใหญ่ ครู หรือบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

**มาตรา 99** ในการปฏิบัติหน้าที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

**มาตรา 100** ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจยึดหรืออายัดบรรดาส่งของที่เห็นว่าโรงเรียนมิไว้เป็นการละเมิดต่อบทบัญญัติในมาตรา 59 เพื่อเป็นหลักฐานในการพิจารณาคดีได้จนกว่าพนักงานอัยการสั่งเด็ดขาด ไม่ฟ้องคดี หรือจนกว่าคดีจะถึงที่สุด ทั้งนี้ ไม่ว่าบรรดาส่งของนั้นจะเป็นของผู้ใด

สิ่งของที่ยึดหรืออายัดไว้ตามวรรคหนึ่ง ถ้าพนักงานอัยการสั่งเด็ดขาด ไม่ฟ้องคดีหรือศาลไม่พิพากษาให้ริบ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งคืนเจ้าของหรือผู้ครอบครองภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันทราบ หรือถือว่าได้ทราบคำสั่งเด็ดขาด ไม่ฟ้องคดีหรือวันที่คำพิพากษาถึงที่สุด แล้วแต่กรณี ในกรณีไม่อาจรู้ได้ว่าผู้ใดเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองให้ส่งคืนผู้รับใบอนุญาต

**มาตรา 101** ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

#### หมวด 11

#### บทกำหนดโทษ

-----

**มาตรา 102** ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 18 วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

ในกรณีที่ผู้ได้รับโทษตามวรรคหนึ่งแล้วกระทำความผิดอีก ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท

**มาตรา 103** ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 18 วรรคสามต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท และปรับอีกไม่เกินวันละหนึ่งร้อยบาทจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

**มาตรา 104** ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 20 มาตรา 21 มาตรา 37 มาตรา 41 หรือกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา 18 วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ห้าร้อยบาทถึงสองพันบาท

**มาตรา 105** ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดตามมาตรา 24 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

**มาตรา 106** ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 30 มาตรา 33 หรือมาตรา 38 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

**มาตรา 107** ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 31 มาตรา 34 หรือมาตรา 39 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท ผู้ใดถูกเพิกถอนใบอนุญาตให้เป็นผู้จัดการ ครูใหญ่หรือครูยังกระทำการเป็นผู้จัดการ ครูใหญ่ หรือครูอีก หรือผู้ใดได้รับโทษตามวรรคหนึ่งแล้วกระทำความผิดซ้ำอีก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

**มาตรา 108** ผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ ครูใหญ่หรือครู ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 42 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

**มาตรา 109** ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดไม่ควบคุมดูแลโรงเรียน หรือละเลยให้โรงเรียนดำเนินกิจการไปโดยฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 45 หรือมาตรา 50 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

**มาตรา 110** ผู้ใดมีหน้าที่ปฏิบัติทำให้เป็นไปตามมาตรา 46 มาตรา 47 มาตรา 48 มาตรา 49 มาตรา 52 มาตรา 53 หรือมาตรา 54 ไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ให้เป็นไปตามบทบัญญัติในมาตราดังกล่าวต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

**มาตรา 111** ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดเรียกเก็บค่าธรรมเนียมโดยไม่ปฏิบัติตามมาตรา 51 หรือเรียกเก็บเงินหรือผลประโยชน์อย่างอื่นนอกจากค่าธรรมเนียมต้องระวางโทษตั้งแต่ห้าพันบาทถึงสองหมื่นบาท

**มาตรา 112** ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้อนุญาตที่สั่งตามมาตรา 55 หรือมาตรา 56 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

**มาตรา 113** ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 57 มาตรา 58 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

**มาตรา 114** ผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ ครูใหญ่หรือครู ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 59 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

**มาตรา 115** ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดเลิกกิจการดำเนินกิจการโรงเรียน โดยฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 60 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

**มาตรา 116** ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดตามมาตรา 66 (1) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

**มาตรา 117** ผู้รับใบอนุญาตผู้ใด ไม่จ่ายค่าชดเชยหรือค่าทดแทนให้แก่ครูใหญ่หรือครู ตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการคุ้มครองการทำงานตามมาตรา 78 (3) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

**มาตรา 118** ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 82 วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

**มาตรา 119** ผู้ใดขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกให้แก่เจ้าพนักงาน ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ตามมาตรา 98 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

**มาตรา 120** ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดซึ่งต้องรับโทษตามพระราชบัญญัตินี้เป็นนิติบุคคล กรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือผู้แทนของนิติบุคคลนั้น ต้องรับโทษที่ตามบัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่ากระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นได้กระทำโดยตนมิได้รู้เห็น หรือยินยอมด้วย

**มาตรา 121** บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ที่มีโทษปรับสถานเดียวให้เลขาธิการสำหรับกรุงเทพมหานคร หรือผู้ว่าราชการจังหวัด สำหรับจังหวัดอื่นมีอำนาจเปรียบเทียบปรับผู้ต้องหาได้ เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวันแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบหรือเมื่อยินยอมแล้วไม่ชำระค่าปรับภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ดำเนินคดีเพื่อฟ้องร้องต่อไป

#### บทเฉพาะกาล

-----

**มาตรา 122** ให้คณะกรรมการการศึกษาเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนราษฎร์ ซึ่งอยู่ในตำแหน่งในวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะได้มีคณะกรรมการการศึกษาเอกชนตามพระราชบัญญัตินี้ แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

**มาตรา 123** ให้โรงเรียนราษฎร์ที่จัดตั้งตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนราษฎร์เป็นโรงเรียนเอกชนตามพระราชบัญญัตินี้ และให้ถือว่าผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาตให้เป็นเจ้าของผู้จัดการ ครูใหญ่หรือครูตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนราษฎร์เป็นผู้รับ

ใบอนุญาตผู้จัดการ ครูใหญ่หรือครูแล้วแต่กรณี ตามพระราชบัญญัตินี้

**มาตรา 124** ให้บรรดากฎกระทรวง และระเบียบที่ออกตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนราษฎร์ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะมีกฎกระทรวงและระเบียบที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ป. ฉัตรสุตานนท์

นายกรัฐมนตรี

### อัตราค่าธรรมเนียม

---

(1) ค่าขออนุญาตจัดตั้ง โรงเรียน	ฉบับละ	5 บาท
(2) ค่าอุทธรณ์	ฉบับละ	5 บาท
(3) ค่าร้องและรายงานต่าง ๆ	ฉบับละ	5 บาท
(4) ใบอนุญาตให้จัดตั้ง โรงเรียน	ฉบับละ	1,000 บาท
(5) ใบอนุญาตให้เป็นผู้จัดการ	ฉบับละ	50 บาท
(6) ใบอนุญาตให้เป็นครูใหญ่	ฉบับละ	25 บาท
(7) ใบอนุญาตให้เป็นครู	ฉบับละ	15 บาท
(8) ใบแทนใบอนุญาต	ฉบับละ	10 บาท
(9) หนังสืออนุญาตอื่น	ฉบับละ	10 บาท
(10) การคัดสำเนาเอกสาร	หน้าละ	5 บาท

---

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่กฎหมายว่าด้วยโรงเรียนราษฎร์ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้วและมีบทบัญญัติที่ไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน สมควรปรับปรุงเสียใหม่ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้